REDAKTØRANSVAR

FORSIDEILLUSTRASJON
Elisabeth Moseng

REDAKSJON
Sjefredaktør:
Ellen Beate Dyvi
Vitenskapelige redaktører:
Asbjørn Jokstad
Dipak Sapkota
Journalist/redaksjonssekretær:
Tone Elin Bergset
Redaksjonsråd/Editorial Board:
Linda Z. Arvidsson, Jostein Grytten,
Anne M. Gussgard, Gro Eirin Holde, Bo Wold Nilsen,
Torbjørn Østvik Pedersen, Tine M. Søland, Marit Øilo
Redaksjonskomité:
Malin Jonsson, Eli-Karin Bergheim, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT
For ikke-medlemmer og andre abonnenter:
NOK 2 500,-

ANNONSER
Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf: 977 58 527
e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE
Christiania torv 5, 0158 Oslo
PB 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf: 22 54 74 00
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER
Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303
Opplag: 6 000, 8 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: Aksell AS
Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS FAGLIGE UTVALG

Fagpressen F OPPLAGSKONTROLLERT

TRYKT I NORGE NO - 1470

SVANEMERKET Trykksak 2041 0379

Nikotinvanene endres – hva med skadene?

Foto: Jorunn Greiff Salli

Norge har fått langt færre røykere, i likhet med mange andre land. Betyr det at færre bruker nikotin? Nei, ikke nødvendigvis. Mange har byttet ut sigarettene med snus eller andre nikotinprodukter. To forskningsartikler i denne utgaven av Tidende tar opp bruk av tobakk og nikotin. Den ene viser hvordan nikotinvanene har endret seg, mens den andre handler om hvordan røyking påvirker bakteriene i munnen.

Den første artikkelen viser at stadig færre røyker, mens flere bruker snus. Særlig blant unge har nikotinbruken endret seg. Nedgangen i røyking har skjedd parallelt med økt snusbruk. Betyr dette at snusen har fått folk til å slutte å røyke? Det vet vi ikke sikkert. Også land der salg av snus er forbudt, har hatt stor nedgang i røyking. Noen er kommet like langt som Norge, og noen lenger. Snus kan ha bidratt til nedgangen her hjemme, men er åpenbart ikke den eneste veien til færre røykere.

Er målet at ingen skal bruke nikotin, eller at færrest mulig skal bli syke og dø av tobakksbruk? Svaret trenger ikke være enten eller.

At færre røyker, er utelukkende positivt. Samtidig vet vi at ulike nikotinprodukter er forbundet med ulik grad av risiko. De alvorligste helseskadene ved røyking skyldes først og fremst stoffene som dannes når tobakk brenner, ikke nikotinet alene. For en som røyker og ikke klarer å slutte med nikotin, kan det derfor være en stor helsegevinst å bytte til et mindre skadelig produkt.

Men mindre skadelig betyr ikke ufarlig. Her må vi særlig tenke på unge som begynner med snus eller andre nikotinprodukter uten å ha røykt først. Målet må være både å hjelpe røykere bort fra sigarettene og å hindre at nye generasjoner blir avhengige av nikotin.

I den andre artikkelen, som handler om hvordan røyking påvirker bakteriesammensetningen i tannkjøttlommer, finner forskerne forskjeller mellom røykere, tidligere røykere og personer som aldri har røykt. Røyking kan altså sette spor som ikke alltid er synlige ved en vanlig undersøkelse. Det minner oss om at pasientens røykehistorie er viktig, også når en vurderer risikoen for periodontitt.

Behandlere i tannhelsetjenesten bør derfor spørre pasientene både om hvilke nikotinprodukter de bruker, og hva de eventuelt har brukt tidligere, og samtidig gi god informasjon om forskjellene i helserisiko. Vi vet mye om skadevirkningene av røyking, men mindre om langtidsvirkningene av nyere nikotinprodukter.

Det er fullt mulig å arbeide mot nikotinavhengighet og samtidig mene at det er bedre å bruke snus enn å røyke. Det finnes flere veier til bedre folkehelse, og det er viktig å skille mellom det som er mindre skadelig, og det som er uten risiko. I samtaler én til én er det mulig å nyansere, mer enn i helsekampanjer. Og folk er ikke dumme.

Oppgaven til helsepersonell, også tannleger, må være å skaffe seg kunnskap, bringe den videre og gi råd som bygger på forskning – og som tar hensyn til den enkeltes situasjon.

Ellen Beate Dyvi
Sjefredaktør